

**MOKESTINIŲ GINČŲ KOMISIJA
PRIE LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS**

**SPRENDIMAS
DĖL UŽDAROSIOS AKCINĖS BENDROVĖS „A“ SKUNDO**

2026 m. gegužės 25 d. Nr. S-2026 -109 (7-2026/62)
Vilnius

Mokestinių ginčų komisija prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės (toliau – Komisija), susidedanti iš Komisijos narės, pavaduojančios Komisijos pirmininkę, Jurgitos Narkevičiūtės (pranešėja), narių Gvidos Ivanauskienės, Kristinos Jakštienės ir Raimondos Juodkaitės, išnagrinėjo UAB „A“ (toliau – Pareiškėja) 2026-03-24 skundą dėl Aplinkos apsaugos departamento prie Aplinkos ministerijos (toliau – Aplinkos apsaugos departamentas) 2026-03-04 sprendimo dėl patikrinimo akto tvirtinimo Nr. AS-32 (toliau – skundžiamas sprendimas, 2026-03-04 sprendimas) dalies. Pareiškėjos atstovė advokatė A.A. ir direktorius B.B. bei Aplinkos apsaugos departamento atstovai C.C. ir D.D. 2026-04-21 dalyvavo Komisijos posėdyje nuotoliniu būdu.

Komisija n u s t a t ė:

Pareiškėja pateikė 2026-03-24 skundą Komisijai, kuriuo prašė panaikinti skundžiamo sprendimo dalimi Pareiškėjai apskaičiuotą mokėtiną 2 491 699 Eur sumą (*pirmasis skundo reikalavimas*), jeigu nebūtų tenkinamas pirmasis reikalavimas – sumažinti apskaičiuotą mokesčio dydį (*antrasis skundo reikalavimas*).

Pareiškėja skunde Komisijai nurodė, kad mokesčių mokėtoja (duomenys neskelbtini) rajono savivaldybės tarybos 2015-12-18 sprendimu Nr. B-TS 2371 yra paskirta viešuoju geriamojo vandens tiekėju ir nuotekų tvarkytoju (duomenys neskelbtini) rajone. Pareiškėja 2022–2024 m. eksploatavo 11 išleistuvų (buitinių, gamybinių, komunalinių nuotekų valymo įrenginių išleistuvų, (duomenys neskelbtini) paviršinių nuotekų išleistuvą). Pareiškėjos eksploatuojamiems nuotekų valymo įrenginiams (toliau – NVĮ) buvo išduoti Taršos leidimai ir Taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidimai, įskaitant ginčui aktualų Taršos leidimą, išduotą (duomenys neskelbtini) miesto biologiniam NVĮ Nr. 8.6.-05/11/TL-M.5-163/2023.

Aplinkos apsaugos departamentas atliko 2022–2024 metų mokesčio už aplinkos teršimą iš stacionariųjų taršos šaltinių (toliau – MUAT) mokestinį patikrinimą bei 2025-12-04 surašė patikrinimo aktą Nr. PA-4960 (toliau – Patikrinimo aktas), kuriuo buvo apskaičiuotas mokėtinas 2 515 146 Eur MUAT. Pareiškėja, nesutikdama su Patikrinimo aktu dalyje dėl 2 491 699 Eur priskaičiuoto mokesčio už su nuotekomis išleistą di(2-etilheksil) ftalatą (toliau – ftalatas (DEHP)), 2026-01-21 pateikė rašytines pastabas Nr. SD-12 bei 2026-02-04 rašytines pastabas Nr. SD-34. Tačiau į jas nebuvo atsižvelgta ir Pareiškėjos atžvilgiu buvo priimtas skundžiamas sprendimas.

Dėl MUAT dydžio, grindžiamo nustatyta 31,22 µg/l ftalato (DEHP) koncentracija. Pareiškėja skunde Komisijai pateikė esminius nesutikimo argumentus.

Pirma, Pareiškėja skunde nurodė, kad tarša buvo nustatyta Aplinkos apsaugos agentūros (toliau – AAA) Aplinkos tyrimų departamento Cheminių tyrimų skyriui ištyrus

Aplinkos apsaugos departamento, netinkamai paimtą 2024 m. birželio 10–11 d. (toliau – 2024-06-10/11) nuotekų mėginį (toliau – Tyrimas Nr. 1). Pasak Pareiškėjos, nuotekų mėginys paimtas pažeidžiant tarptautinį standartą ISO 5667-10:2020 „Vandens kokybė. Mėginių ėmimas. 10 dalis. Nurodymai, kaip imti nuotekų mėginius“ (toliau – standartas ISO 5667-10:2020) ir Lietuvos standartą „LST EN ISO 18856:2005 „Vandens kokybė. Išskirtų ftalatų (DEHP) nustatymas dujų chromatografija ir masės spektrometrija (ISO 18856:2004)“ (toliau – standartas LST EN ISO 18856:2005). Standarto ISO 5667-10:2020 8.1 punktas nustato bendruosius reikalavimus medžiagoms: „<...> 8.1 Bendrieji reikalavimai <...> Nenaudokite šių medžiagų, jei matuojate mažos koncentracijos parametrus: <...> ne maistui skirtos polivinilchloriduotos plastikinės medžiagos (PVC). Žinoma, kad šios medžiagos išskiria <...> organinius junginius. Jei naudojamos šios medžiagos (PVC, metalas) ar kitos medžiagos, būtina įrodyti, kad nėra užteršimo ar parametru adsorbcijos“. Standarto ISO 5667-10:2020 8.2 punktas ir E priedas nustato reikalavimus automatiniam mėginių ėmikliui: „<...> 8.2. Automatinis mėginių ėmiklis <...> Automatinio mėginių ėmiklio medžiagų pobūdis bus pasirinktas atsižvelgiant į jo suderinamumą su tiksline sudėtine dalimi ir turės užtikrinti, kad nebūtų fizikinių ir cheminių trukdžių matuojamiems parametrams (žr. E priedą). <...> E priedas <...> E.2 Mikroteršalai <...> surinkimo kolba: stiklas ir plačiagurklė kolba organinių medžiagų analizei <...> siurbimo vamzdis: politetrafluoretilenas (PTFE)“. Standarto LST EN ISO 18856:2005 7 punktas draudžia plastiko naudojimą: „Mėginių ėmimas ir paruošimas <...> Paprastai mėginius reikia imti naudojant nerūdijančio plieno arba stiklinius indus. Siekiant išvengti užteršimo, nenaudokite jokių plastikinių medžiagų (vamzdelių ir kt.). Jei mėginių ėmimo aparate plastikinės dalys yra neišvengiamos, aparatą praplaukite mažiausiai penkis kartus didesniu nei mėginio tūris kiekiu. Jei taikoma, šį veiksmą nurodykite bandymo ataskaitoje <...>“). Paminėti standartai nustato aiškius reikalavimus mėginių paėmimui. Tiriamoji medžiaga turi būti imama į nerūdijančio plieno arba į stiklo indus. Plastikinės medžiagos nenaudojamos. Tai apima ir vamzdelius. Šis ribojimas paaiškinamas cheminėmis tiriamų medžiagų savybėmis. Ftalatas (DEHP) yra sudėtinė plastiko dalis. Jis minkština plastiką. Šios medžiagos lengvai migruoja sąlytyje su skysčiais. Apie ftalato (DEHP) savybes viešai skelbia AAA. Nurodoma, kad šie cheminiai junginiai plastiko gaminiams suteikia lankstumo. Akcentuojama, kad ftalatai (DEHP) įprastai naudojami PVC rūšies plastiko gamyboje. Jų randama šimtuose produktų. Be kita ko, žarnose, vamzdžiuose. Į aplinką šios medžiagos patenka gamybos, naudojimo ir šalinimo metu. AAA skelbia, kad 2024 m. atlikto tyrimo metu nustatyta, kad ftalatų pėdsakų buvo rasta beveik visuose tirtuose maisto produktuose¹.

Patikrinimo aktas grindžiamas nuotekų mėginių tyrimų rezultatais, gautais nuotekų mėginius paėmus automatinio nuotekų semtuvu WaterSam (WS 312). Juo nuotekų mėginys renkamas plastikine (PVC) žarnele (*Pareiškėjos skundo pastaba*. Žarnelės nuotraukos ir gamintojo aprašymas yra pateikti į bylą). Dėl to laikytina, kad WaterSam (WS 312) nepritaikytas imti nuotekų mėginius ftalatams tirti, o plastiko savybių (absorbcijos) matavimo rezultatas laikytinas nepatikimu. Pasak Pareiškėjos, matavimų rezultato nepatikimumą padidino dar viena aplinkybė – sudėtinis mėginys visą parą buvo kaupiamas (laikomas) vienoje talpoje, kuri buvo pagaminta iš perdirbamo plastiko HDPE (didelio tankio polietilenas).

Pareiškėjos įsitikinimu, turėjo būti taikomas LST EN ISO 18856:2005 7 punktas, kuriame numatyta: „Jei mėginių ėmimo aparate plastikinės dalys yra neišvengiamos, aparatą praplaukite mažiausiai penkis kartus didesniu nei mėginio tūris kiekiu. Jei taikoma, šį veiksmą nurodykite bandymo ataskaitoje“. Nėra duomenų, kad šios nuostatos reikalavimų buvo laikytasi. Todėl Tyrimo Nr. 1 rezultatu vadovautis negalima, nes jis nepatikimas.

¹ <https://gamta.lt/visos-naujienos/naujienos/16/mokslininkai-ispeja-buityje-naudojami-plastiko-gaminiai-gali-kenkti-sveikatai:339>

Pareiškėjos nuomone, 2024-06-10/11 į ėminį ftalatą (DEHP) galėjo patekti iš automatinio nuotekų semtuvo plastikinės žarnelės ir (ar) plastikinės talpos. Ftalatas (DEHP) nėra chemiškai surištas su plastikais. Jis nenusipijamai migruoja į skysčius. Procesą gali aktyvinti temperatūra, įrangos nusidėvėjimas, nuotekose esančios medžiagos, veikiančios kaip tirpikliai ir kt. Visa tai gali lemti ftalato (DEHP) kiekio padidėjimą mėginyje.

Pareiškėjai, kaip ūkio subjektui, taikomi Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2009-09-16 įsakymu Nr. D1-546 (Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2021-03-31 įsakymo Nr. D1-194 redakcija) patvirtinti Ūkio subjektų aplinkos monitoringo nuostatai (toliau – Monitoringo nuostatai). Jie, be kita ko, numato ėminių ėmimo, tyrimų ir matavimų kokybės užtikrinimą. Monitoringo nuostatų 41 punktą numato, kad ūkio subjektas turi užtikrinti, jog automatinio semtuvų dalys, kontaktuojančios su ėminiu, būtų pagamintos iš inertiškų medžiagų, kurios nepaveiktų nuotekų ėminio sudėties. Pagal 41 punktą Monitoringo nuostatų reikalavimus pažeidęs asmenys traukiami atsakomybės teisės aktuose nustatyta tvarka. Tačiau Monitoringo nuostatai nenumato, kad jų nesilaikymas yra pagrindas taikyti MUAT padidintu tarifu. Taip pat – kad toks nesilaikymas panaikina mokesčių administratorius pareigą pateikti duomenis, įrodančius mokesčio apskaičiavimo pagrįstumą ir teisingumą (Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymo (toliau – MAĮ) 67 straipsnio 1 dalis). Netinkamų prietaisų dalių naudojimas gali lemti ūkio subjekto atsakomybę², tačiau ne mokesčio apskaičiavimą.

Antra, Tyrimas Nr. 1 atliktas pažeidžiant reikalavimus, nustatytus ftalatų (DEHP) tyrimui nuotekose. Standarto LST EN ISO 18856:2005 7 punkte nustatyta: „<...> Išskirkite ir išanalizuokite mėginį kuo greičiau po jo paėmimo. Jei saugojimas yra neišvengiamas, mėginius saugokite tamsioje vietoje 4 °C temperatūroje ne ilgiau kaip 4 dienas. <...>“. Mėginys buvo paimtas 2024-06-10/11, tačiau tyrimas buvo atliktas tik po 14 dienų (2024-06-25). Maksimalus 4 dienų terminas mėginio ištyrimui buvo viršytas net 3,5 karto. Paminėtas pažeidimas, mokesčių mokėtojos įsitikinimu, taip pat yra pagrindas Tyrimo Nr. 1 rezultatą laikyti nepatikimu. Skunde Komisijai nurodyta, kad skundžiamame sprendime šis Pareiškėjos argumentas nebuvo įvertintas.

Trečia, Lietuvos Respublikos aplinkos monitoringo įstatymo (toliau – Aplinkos monitoringo įstatymas) 11 straipsnio 2 dalis (redakcija, galiojusi nuo 2023-01-01 iki 2025-12-31) nustatė: „Laboratorijos, atliekančios taršos šaltinių išmetamų į aplinką teršalų ir teršalų aplinkos elementuose (ore, vandenyje, dirvožemyje) matavimus ir tyrimus ir (ar) imančios ėminių laboratoriniams tyrimams atlikti, turi turėti leidimus vykdyti šią veiklą arba būti akredituotos kaip atitinkančios standartą LST EN ISO/IEC 17025 konkrečioms teršalams tirti, matuoti, imti ėminių laboratoriniams tyrimams atlikti“.

AAA Aplinkos tyrimų departamento akreditavimo sritis neapima ftalato (DEHP) tyrimų. Taip rodo viešai skelbiama informacija³. Iš viešai skelbiamos informacijos⁴ AAA Aplinkos tyrimų departamentas neturi ir leidimo atlikti ftalato (DEHP) tyrimus. Atsižvelgiant į paminėtą, darytina išvada, kad Tyrimas Nr. 1 atliktas pažeidžiant Aplinkos monitoringo įstatymą. Skundžiamame sprendime nurodyta, kad pagal 2025-09-23 atnaujintą leidimą AAA turi teisę imti ėminių ftalatams tirti. Tačiau ėminys Tyrimui Nr. 1 buvo paimtas žymiai anksčiau – 2024-

² Pareiškėjos įsitikinimu, jai atsakomybė nekiltų, nes rinkoje nėra galimybės įsirengti tokio automatinio nuotekų semtuvo, kuriame nebūtų plastiko elementų. Rinkoje parduodami semtuvai yra serijiniai gaminiai, kurie visi be išimties, nepaisant konstrukcijos, turi plastiko elementų, kontaktuojančių su paimamu mėginiu. Todėl Aplinkos apsaugos departamentas ir AAA, imdami mėginius ftalatų tyrimui, turi laikytis LST EN ISO 18856:2005 7 punkto reikalavimo arba imti momentinius mėginius.

³ [https://aaa.lrv.lt/public/canonical/1728643275/2583/1_Akredituota%20sritis%20\(lanksti\)%20241011.pdf](https://aaa.lrv.lt/public/canonical/1728643275/2583/1_Akredituota%20sritis%20(lanksti)%20241011.pdf)

⁴ <https://aaa.lrv.lt/public/canonical/1767100705/4352/Leidim%C5%B3%20atlikti%20matavimus%20ir%20tyrimus>

06-10/11. Pareiškėjos įsitikinimu, Tyrimas Nr. 1 buvo atliktas pažeidžiant Aplinkos monitoringo įstatymo 11 straipsnio 2 dalį.

Ketvirta, Tyrimo Nr. 1 protokolas įrodo, kad Tyrimas dėl ftalato (DEHP) atliktas naudojant neakredituotą tyrimo metodą LST EN ISO 18856:2005, tai pagal teismų praktiką sudaro pagrindą nesivadovauti tyrimų rezultatais. Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas (toliau – LVAT) yra nurodęs: „Iš byloje esančio Akustinio triukšmo matavimo protokolo matyti, kad matavimai buvo atlikti naudojant neakredituotą metodą. Pažymėtina, kad atsakovas nepašalino byloje kilusių abejonių dėl laboratorijos kompetencijos atlikti ginčo matavimus. Priešingai, pirmosios instancijos teismo posėdžio metu atsakovo atstovė pažymėjo, kad Ministerija iki 2013 m. liepos 1 d. nurodė išplėsti laboratorijos akreditavimo sritį. Tai, kad pasak apelianto, laboratorija yra akredituota Vokietijos akreditavimo agentūros, savaime nepatvirtina, jog ši įstaiga yra akredituota atlikti pramoninio objekto keliamo triukšmo matavimus pagal LST ISO 1996-1:2004/P:2005 ir LST ISO 1996-2:2008-05 p. 6.5, kurių rezultatais remiantis būtų galima taikyti poveikio priemones pareiškėjui“ (LVAT 2013-10-14 nutartis adm. byloje Nr. A-552-1538/2013).

Pasak Pareiškėjos, akredituojamas yra tik konkretus tyrimo metodas. Tinkamas tyrimo rezultatas privalo būti gautas taikant būtent akredituotą metodą. Šis metodas privalo būti aiškiai įvardintas konkrečios laboratorijos akreditavimo srityje. Pasak mokesčių mokėtojos, tai patvirtino Komisijos 2021-03-18 organizuotoje konferencijoje Muitinės laboratorijos direktorės E.E. pranešimas „Laboratoriniai tyrimai mokestiniuose ginčiuose“. Paminėtame pranešime aiškiai buvo nurodyta taisyklė – laboratorijos rezultatai nėra pakankamas įrodymas mokestiniame ginče, jeigu tyrimas atliktas akreditavimo srityje neįvardintu metodu. Ši taisyklė taikoma ir tada, kai laboratorija yra akredituota atlikti kitus tyrimus. Tinkamas ir vertintinas tyrimo rezultatas mokestiniuose ginčiuose yra tas, kuris gautas taikant tyrimo metodą, konkrečiai įvardintą konkrečios laboratorijos akreditavimo srityje.

Pareiškėjos nuomone, Tyrimui Nr. 1 AAA taikytas ftalato (DEHP) tyrimo metodas nebuvo įtrauktas į jos akreditavimo sritį. Dėl to tyrimo rezultatu vadovautis negalima.

Penkta, aplinkybė, kad Tyrimo Nr. 1 rezultatas nėra patikimas, įrodo kiti nuotekų tyrimai. Tyrimai, atlikti tiek prieš 2024-06-10, tiek ir po šios dienos. Juose ftalato (DEHP) koncentracija buvo žemiau metodo nustatymo ribos. Tą įrodo: UAB „B“ 2021-12-01 tyrimų protokolas Nr. TP21 22548 (tirta mėginio paėmimo data – 2021-11-15); UAB „B“ 2024-07-30 tyrimų protokolas Nr. TP24-21016 (tirta mėginio paėmimo data – 2024-07-16); JSC „Sekargas Hamilton“ 2024-08-02 tyrimų protokolas Nr. 451912/24/VIL (tirta mėginio paėmimo data – 2024-07-23); JSC „Sekargas Hamilton“ 2024-08-22 tyrimų protokolas Nr. 489949/24/VIL (tirta mėginio paėmimo data – 2024-08-07); AAA Nuotekų ir paviršinio vandens ėminių ėmimo ir matavimo protokolas Nr. N109-2025 63-2; mėginio / matavimų priėmimo registracijos Nr. P-001-2025-N-99 (tirta mėginio paėmimo data – 2025 m. birželio 2–3 d.); JSC „Sekargas Hamilton“ 2025-07-10 tyrimų protokolas Nr. 412139/25/VIL (tirta mėginio paėmimo data – 2025-06-09). Pareiškėja reguliariai buvo tikrinta Aplinkos apsaugos departamento (surašyti 2011-02-25, 2013-10-18, 2015-04-20, 2016-11-23, 2017-09-22, 2019-02-28, 2024-09-23 patikrinimo aktai). Nei karto iki 2024 m. birželio 10–11 d. mėginio paėmimo ftalatas (DEHP) nebuvo nustatytas. Apie ftalato (DEHP) radimą nebuvo nurodyta ir Aplinkos apsaugos departamento 2024-09-23 patikrinimo akte Nr. PA-4080.

Didelis ftalato (DEHP) kiekis (31,22 µg/l) nuotekose buitinių komunalinių nuotekų valymo įrenginiams nėra būdingas. Toks ftalato (DEHP) kiekis yra būdingas, pavyzdžiui, sąvartynams, plastiko gamybos įmonėms, pramoninėms skalbykloms, chemijos pramonei. Tačiau Pareiškėja net neturi abonentų, deklaravusių ftalatų (DEHP) išleidimą. Ftalatų (DEHP) išleidimo su nuotekomis Pareiškėja taip pat nėra nustačiusi vykdomos abonentų nuotekų kokybės laboratorinės kontrolės metu. Atitinkamai, ir su abonentais sudarytos mokesčių

mokėtojos nuotekų tvarkymo sutartys neįpareigoja jos priimti iš abonentų ftalatu (DEHP) užterštas nuotekas.

Šešta, informacija apie nustatytą ftalato (DEHP) koncentraciją bendrovei buvo pranešta netinkamai, pažeidžiant Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2021-07-30 įsakymu Nr. D1-449 patvirtinto Valstybinių laboratorinių tyrimų organizavimo, planavimo, pavedimų vykdyti tyrimus teikimo ir vykdymo, valstybinių laboratorinių tyrimų rezultatų teikimo tvarkos aprašo (toliau – Valstybinių laboratorinių tyrimų aprašas) 17 punkte nustatytą tvarką. Valstybinių laboratorinių tyrimų aprašo 17 punktą nustato: „<...> Atlikusi pavedime nurodytus valstybinius tyrimus, AAA šių tyrimų rezultatus suveda į Aplinkos informacijos valdymo integruotą kompiuterinę sistemą (toliau – AIVIKS) ir per 3 darbo dienas nuo valstybinių tyrimų rezultatų gavimo dienos Aplinkos apsaugos departamentui ir kitiems <...> subjektams elektroniniu paštu išsiunčia laišką su nuoroda į AIVIKS <...>“. Tyrimas Nr. 1 buvo atliktas 2024-06-25, tačiau informacija apie jį į AIVIKS įvesta tik 2024-07-09. Valstybinių laboratorinių tyrimų aprašo 17 punkte nustatytas 3 darbo dienų terminas buvo pažeistas, kas Pareiškėjai neleido operatyviai užsakyti kito nuotekų mėginio tyrimo, kuris galėtų paneigti Tyrimo Nr. 1 rezultatą. Nuo informavimo termino pabaigos (2024-06-28) iki 2024-07-09 yra 11 dienų. Už šias dienas apskaičiuoto 664 772,06 Eur mokesčio sumos buvo galima išvengti, jeigu Pareiškėja būtų informuota laiku.

Dėl MUAT dydžio, grindžiamo nustatyta 1,43 µg/l ftalato (DEHP) koncentracija.

Koncentracija buvo nustatyta AAA Aplinkos tyrimų departamento Cheminių tyrimų skyriui ištyrus Aplinkos apsaugos departamento 2024-08-07 paimtą nuotekų mėginį (toliau – Tyrimas Nr. 2). Pareiškėja skunde Komisijai pateikė esminius nesutikimo argumentus.

Pirma, skundžiamame sprendime padaryta nepagrįsta išvada, kad esant momentinei ftalato koncentracijai 1,43 µg/l, Pareiškėjai reikalingas taršos leidimas. Nuo 2022 m. gegužės 1 d. įsigaliojo Lietuvos Respublikos vandens įstatymo (toliau – Vandens įstatymas) 18 straipsnio 2 dalies 5 punkto redakcija (2022-03-31 įstatymo Nr. XIV-999 redakcija), numatanti, kad asmuo, išleidžiantis į gamtinę aplinką (į paviršinius vandens telkinius ir (arba) į gruntą) nuotekas, privalo turėti taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidimą arba taršos leidimą, kurių išdavimo tvarką nustato Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos įstatymas (toliau – Aplinkos apsaugos įstatymas), jeigu išleidžiamos (planuojamos išleisti) į gamtinę aplinką nuotekos (išskyrus buitines nuotekas), kuriose prioritetinių medžiagų, kurių išleidimas turi būti nuosekliai nutrauktas, koncentracija viršija aplinkos ministro nustatytas išleidžiamųjų teršalų ribines vertes.

Nuo 2022-05-01 įsigaliojo Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2022-04-22 įsakymu Nr. D1-109 patvirtinto Nuotekų tvarkymo reglamento (toliau – Reglamentas) 15 punkto redakcija (2022-04-22 įsakymo Nr. D1-109 redakcija), nustatanti: „Į gamtinę aplinką išleisti gamybinės ir komunalinės nuotekos (nepriklausomai nuo nuotekų kiekio / debito), kuriose prioritetinių medžiagų koncentracija yra lygi arba didesnė už šio Reglamento 2 priedo A dalyje nurodytą ribinės koncentracijos į gamtinę aplinką vertę ir / ar kuriose prioritetinių pavojingų medžiagų koncentracija viršija šio Reglamento 1 priede nurodytą DLK-AKS vidaus paviršiniams vandenims, o kai medžiagai DLK-AKS nenustatytas, – aplinkos kokybės standartą, išreikštą kaip metinė vidutinė vertė (toliau – MV-AKS), vidaus paviršiniams vandenims, leidžiama tik turint leidimą, kuriame nustatyti reikalavimai tokioms medžiagoms išleisti. Siekiant geros paviršinių vandens telkinių būklės ir užtikrinant, kad prioritetinių medžiagų koncentracija nuosėdose ir (arba) atitinkamoje biotoje nedidėtų, draudžiama pradėti naują veiklą (arba keisti esamą), dėl kurios su nuotekomis būtų išleidžiamos (į gamtinę aplinką arba nuotakyną) prioritetinės medžiagos (išskyrus atliekų tvarkymo veiklą). Esamas šio Reglamento 2 priedo A dalyje nurodytų prioritetinių medžiagų išleidimas su nuotekomis turi būti mažinamas, o šio Reglamento 1 priede nurodytų prioritetinių pavojingų medžiagų išleidimas – palaipsniui nutrauktas.“. Nuo 2022-05-01 įsigaliojo Taršos leidimų išdavimo, pakeitimo ir galiojimo

panaikinimo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2014-03-06 įsakymu Nr. D1259, 1 priedo „Kriterijai, kuriuos atitinkančių įrenginių eksploatavimui reikia leidimo“ 1.4 papunkčio redakcija (2022-04-22 įsakymo Nr. D1-108 redakcija). Pagal Reglamento 1 priedą teršiančios medžiagos ftalato (DEHP) didžiausia leistina koncentracija (toliau – DLK), išreikšta kaip metinė vidutinė vertė, į gamtinę aplinką nustatyta 2 µg/l. Šios medžiagos aplinkos kokybės standartas, išreikštas kaip metinė vidutinė vertė vidaus paviršiniuose vandenyse – 1,3 µg/l (pagal 1 priedo 2 pastabą šis parametras yra DLK, išreikštas kaip metinė vidutinė vertė).

Reglamento 17 punktas (2020-12-03 įsakymo Nr. D1-734 redakcija, galiojanti nuo 2021-04-01) nustato: „Konkrečios pavojingos medžiagos vidutinė metinė koncentracija nuotekose, išleidžiamose į gamtinę aplinką ar į nuotakyną, negali viršyti atitinkamai šio Reglamento 1 ir / ar 2 prieduose nurodytų DLK išleidimui į gamtinę aplinką arba į nuotakyną, o maksimali momentinė arba vidutinio paros mėginio koncentracija negali viršyti vidutinės metinės DLK daugiau kaip 100 % (2 x DLK; išskyrus 2 lentelėje nurodytas išimtis), jeigu tai nepažeidžia 8 punkte nustatytų reikalavimų.“.

Leidimas ftalato (DEHP) išleidimui į gamtinę aplinką reikalingas, kai momentinė arba vidutinio paros mėginio koncentracija yra daugiau kaip 2,6 µg/l (2 x 1,3). Tai rodo Reglamento 17 punktas. Pareiškėjos duomenimis, Aplinkos apsaugos departamentas ankstesniuose patikrinimo aktuose Reglamento 15 punktą aiškino būtent sąryšyje su Reglamento 17 punktu. Reglamento 15 punktas įtvirtina ftalato (DEHP) aplinkos kokybės standartą kaip metinę vidutinę vertę. Tyrimo Nr. 2 metu buvo paimtas momentinis mėginys. Jis metinio vidurkio nerodo. Dėl to privalu vadovautis Reglamento 17 punktu („<...> maksimali momentinė arba vidutinio paros mėginio koncentracija negali viršyti vidutinės metinės DLK daugiau kaip 100 % (2 x DLK; išskyrus 2 lentelėje nurodytas išimtis) <...>“). Tyrimo Nr. 2 protokolu nustatyta ftalato (DEHP) koncentracija (1,43 µg/l) yra mažesnė už Reglamente numatytą ribinę momentinę koncentraciją (2,6 µg/l). Taršos leidimas nereikalingas (Vandens įstatymo 18 straipsnio 2 dalies 5 punktas, Reglamento 15 ir 17 punktas, Taršos leidimų išdavimo, pakeitimo ir galiojimo panaikinimo taisyklių 1 priedo „Kriterijai, kuriuos atitinkančių įrenginių eksploatavimui reikia leidimo“ 1.4 papunktis). Tyrimo Nr. 2 protokolu nustatytas ftalato (DEHP) kiekis nėra mokesčio objektas (Lietuvos Respublikos mokesčio už aplinkos teršimą įstatymo (toliau – MUAT) 5 straipsnio 1 dalis), todėl MUAT neskaičiuojamas nei pagrindiniu, nei papildytu tarifu.

Pareiškėjos įsitikinimu, Aplinkos apsaugos departamentas lygina skirtingus dydžius. Momentinio mėginio rezultatas neatspindi metinio vidurkio. Reglamento 17 punktas leidžia momentiniam mėginiui dvigubai viršyti metinį vidurkį. Ftalato (DEHP) metinis vidurkis yra 1,3 µg/l. Vadinas, leistina momentinė koncentracija yra 2,6 µg/l.

Antra, Tyrimo Nr. 2 protokolas galiojo tik 2024-08-07. Nuo 2024-08-08 iki 2024-12-31 turi būti vadovaujama Pareiškėjos iniciatyva paimto nuotekų mėginio ištyrimo protokolu. Tai yra JSC „Sekargas Hamilton“ 2024-08-22 tyrimų protokolu Nr. 489949/24/VIL. Jame nustatyta ftalatų (DEHP) koncentracija <1,3 µg/l. (žiūrėti tarnybinį pranešimą apie 2024-08-07 mėginio paėmimo Pareiškėjos iniciatyva aplinkybes). Mokesčio už aplinkos teršimą ir nuslėptą taršą iš stacionariųjų taršos šaltinių apskaičiavimo tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2021-03-10 įsakymu Nr. D1-143 (toliau – Mokesčio apskaičiavimo tvarkos aprašas), 10 punktas reglamentuoja tos pačios dienos duomenų koliziją: „<...> Kai mokesčio mokėtojo ir aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės atliktų tą pačią dieną laboratorinių tyrimų ir matavimų duomenys (rezultatai) skiriasi, vadovaujama aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės atliktų valstybinių laboratorinių tyrimų ir matavimų duomenimis“.

Paminėto Mokesčio apskaičiavimo tvarkos aprašo 10 punktas taip pat nustato taršos kiekio skaičiavimo laikotarpį: „Apmokestinamųjų su nuotekomis į aplinką išleistų teršalų kiekis <...> apskaičiuojamas pagal valstybinių laboratorinių tyrimų duomenis nuo mėginio <...>, kai nustatytas normatyvo viršijimas, iki kito mėginio <...>, kai nenustatytas teršalo normatyvo

viršijimas, paėmimo dienos“. Valstybinių laboratorinių tyrimų aprašo 19 punkte nustatyta: „Jeigu ūkio subjekto laboratorijos ir (ar) pagal ūkio subjekto užsakymą tyrimus atlikusios laboratorijos laboratorinių tyrimų rezultatai skiriasi nuo valstybinių tyrimų rezultatų, vadovaujamas tik valstybinių tyrimų rezultatais“. Paminėtos nuostatos reglamentuoja tik tos pačios dienos duomenų koliziją. Jos nedraudžia vertinti vėliau tą pačią dieną paimtų Pareiškėjos mėginių. Jais galima teisėtai vadovautis nustatant taršos laikotarpio pabaigą. Valstybinio tyrimo prioritetą nustoja galioti prasidėjus kitai parai. Tyrimo Nr. 2 protokolą galiojo tik 2024-08-07. Nuo 2024-08-08 privalu vadovautis Pareiškėjos iniciatyva atlikto tyrimo rezultatais. Jie pateikti JSC „Sekargas Hamilton“ 2024-08-22 tyrimų protokole Nr. 489949/24/VIL. Jame nustatyta ftalatų (DEHP) koncentracija yra mažesnė nei 1,3 µg/l. Šis dokumentas patvirtina taršos normatyvų neviršijimą nuo kitos dienos. Skačiuoti taršos mokestį iki 2024-12-31 nėra teisinio pagrindo.

Trečia, analogiškai kaip ir dėl Tyrimo Nr. 1, aptariamas Tyrimas Nr. 2 laikytinas nepatikimu. Pareiškėja atkreipė Komisijos dėmesį, kad šioje dalyje turi būti analizuojami tie patys argumentai. Papildomai nurodė, kad Tyrimas Nr. 2 buvo atliktas tik po 33 dienų po mėginio paėmimo. Daugiau kaip 8 kartus viršijus maksimalų 4 dienų terminą mėginio išlaikymui iki jo ištyrimo. Pareiškėjos įsitikinimu, tai grubus standarto LST EN ISO 18856:2005 7 punkto pažeidimas.

Dėl sankcijos neatitikties bendriesiems teisės principams. Tuo atveju, jeigu Komisija atmestų Pareiškėjos nurodytus argumentus, mokesčių mokėtoja pateikė alternatyvų prašymą – sumažinti apskaičiuotą 2 491 699 Eur MUAT dydį, nes paskirta poveikio priemonė pažeidžia teisingumo, sąžiningumo ir proporcingumo principus. Poveikio priemonės privalo būti proporcingos pažeidimui. Jos neturi varžyti asmens labiau nei būtina (Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo 2001-10-02 nutarimas).

Pareiškėja skunde Komisijai pateikė esminius nesutikimo argumentus.

Pirma, Pareiškėjai iki 2024-07-10 nebuvo žinoma, kad jos nuotekose yra ftalatų (DEHP). Iki tol atlikti tyrimai rodė, kad nuotekose jo nėra. Pareiškėjai pareiga kreiptis dėl taršos leidimo papildymo ftalatu (DEHP) nekilo. Todėl skaičiuoti mokestį pagal Tyrimo Nr. 1 ir Nr. 2 protokolų rezultatus, mokesčių mokėtojos nuomone, yra neteisinga, nesąžininga ir neproporcinga

Po Aplinkos apsaugos departamento 2024-08-07 nuotekų mėginio paėmimo, Pareiškėjos iniciatyva paimtame ir ištirtame nuotekų mėginyje ftalato (DEHP) nerasta. Sprendime nurodoma, kad Pareiškėja pripažino mokestinę pareigą. Aplinkos apsaugos departamentas vadovaujasi Pareiškėjos prašymu patikslinti taršos leidimo sąlygas dėl ftalato. Šio prašymo pagrindu 2025-12-11 į leidimą buvo įrašytas ftalato (DEHP) normatyvas. Mokesčių mokėtoja skunde paaiškino, kad jos prašymas patikslinti taršos leidimo sąlygas nereiškia sutikimo su pažeidimu. Mokesčių mokėtoja dėl leidimo patikslinimo kreipėsi elgdama apdairiai. Taip siekta išvengti nepagrįstų ginčų ateityje. Skunde nesutinkama su aplinkybes, kad Aplinkos apsaugos departamentas siekia teisėtą Pareiškėjos elgesį aiškinti jos nenaudai. Leidimo patikslinimas 2025-12-11 neįteisina ankstesnių ydingų tyrimų.

Antra, Pareiškėja veiklos, kurioje susidarytų ftalatai (DEHP), nevykdo. Ji tik priima ir tvarko nuotekas, kurias išleidžia vartotojai ir abonentai. Pareiškėja negali daryti įtakos jų veiklai. Be to, ji nėra prisiėmusi įsipareigojimų išvalyti ftalatą (DEHP) iš abonentų nuotekų, išleidžiamų į Pareiškėjos nuotekų tinklus. Pažymėtina ir tai, kad Pareiškėjos valymo įrenginiuose įdiegta biologinio nuotekų valymo technologija nevaldo ftalato (DEHP), kaip ir kitų prioritetinių pavojingų medžiagų. Pareiškėjos duomenimis, nei vienas respublikos nuotekų tvarkytojas nėra įdiegęs tokios nuotekų tvarkymo technologijos, kuri iš nuotekų valytų ftalatą (DEHP). Būtent dėl šios priežasties ne Pareiškėja, bet jos abonentai, išleidžiantys nuotekas į Pareiškėjos nuotekų tinklus, turi imtis priemonių atsisakyti veikloje naudoti

ftalatą (DEHP), tokiu būdu užkertant kelią jo patekimui per Pareiškėjos eksploatuojamą nuotekų valyklą į gamtinę aplinką.

Trečia, Pareiškėja neturi finansinių galimybių, taip pat ir pareigos savo eksploatuojamuose nuotekų valymo įrenginiuose įdiegti ketvirtinio nuotekų valymo grandį, kuri iš nuotekų valytų ftalatus (DEHP), kadangi į Lietuvos teisę dar neperkelta 2024-11-24 ES Parlamento ir Tarybos direktyva dėl komunalinių nuotekų valymo (nauja redakcija) (toliau – Direktyva), taip pat iki šiol nesukurtas Direktyvoje įtvirtintas privalomas teisinio reguliavimo mechanizmas vaistų ir kosmetikos pramonės abonentų lėšomis finansuoti ketvirtinio nuotekų valymo grandies įdiegimą. Šiame kontekste pastebėtina, kad pagal Direktyvos 8 straipsnį įdiegti nuotekų valymo įrenginiuose ketvirtinį valymą numatyta komunalinių nuotekų valymo įrenginiams, kuriuose valoma 150 000 gyventojų ekvivalento (toliau – GE) dydžio ir didesnė apkrova. (Duomenys neskelbtini) NVĮ aptarnauja vos 10 660 gyventojų, projektinis NVĮ našumas pagal gyventojų ekvivalentą yra 15 680 GE. Dėl to Direktyvoje numatyta pareiga įdiegti nuotekų valymo įrenginiuose (NVĮ) ketvirtinį valymą Pareiškėjai net nebus taikoma, nes (duomenys neskelbtini) NVĮ valoma apkrova yra mažiau 150 000 GE. Pastebėtina, kad tokio dydžio, kaip Pareiškėjos, NVĮ išvalymo reikalavimo nekelia net tokia turtinga šalis, kaip Šveicarija, kuri, Švedijos jūrų ir vandens valdymo agentūros duomenimis, yra pirmoji šalis pasaulyje 2016 metais priėmusi įstatymus dėl šalies NVĮ atnaujinimo. Šios šalies nacionalinėje strategijoje (angl. *Micropoll Strategy*) nustatyta, kad turi būti atnaujintos pagrindinės miestų (>80 000 gyventojų) nuotekų valyklos, kas leis pašalinti iš nuotekų mikroteršalus.

Ketvirta, skundžiamu sprendimu patvirtintas 2 491 699 Eur MUAT Pareiškėjai yra nepakeliama našta. Iš finansinės atskaitomybės dokumentų matyti, kad mokesčių mokėtojos finansinė padėtis nėra gera. Grynasis pelnas už 2024 m. sudarė vos 83 908 Eur. Net visa metinių pardavimo pajamų už 2024 m. suma (2 134 491,00 Eur) nepadengtų ginčijamu sprendimu patvirtinto 2 491 699 Eur MUAT.

Penkta, priskaičiuotas mokestis yra neproporcingas. Pareiškėjos nuomone, tai patvirtina teismų praktika administracinėse bylose, kuriose buvo sprendžiama dėl taršos mokesčio už su nuotekomis išleistus ftalatus (DEHP), taikant didesnį tarifą, sumažinimo. Pareiškėja skunde Komisijai cituoja Regionų administracinio teismo ir LVAT sprendimus bei nutartis dėl mokesčio dydžio mažinimo.

Šešta, sprendžiant dėl ekonominės sankcijos Pareiškėja skunde prašė atsižvelgti, kad ji elgėsi sąžiningai: nesiekė išvengti mokesčių mokėjimo, MUAT už išleistą ftalatą (DEHP) sumokėjo MUATĮ 1 priede nurodytu tarifu (sumokėta už ftalatus (DEHP) pagal abu tyrimus 10 378 Eur). Pareiškėja niekada tyčia nepažeidinėjo įstatymų, jai anksčiau nebuvo taikytos ekonominės sankcijos už analogiškus pažeidimus. Pareiškėja apgaulingai netvarkė taršos apskaitos, neklautojo apskaitos dokumentų, netrukdyd Aplinkos apsaugos departamento atstovams atlikti jiems pavestas funkcijas ir pan. Pareiškėja patikrinimo metu bendradarbiavo. Pažeidimas nesukėlė neigiamų pasekmių: minėta, MUAT už išleistą ftalatą (DEHP) Pareiškėja sumokėjo MUATĮ 1 priede nurodytu tarifu, be to, į (duomenys neskelbtini) NVĮ išduotą Taršos leidimą Pareiškėjos iniciatyva jau yra įtrauktas di(2-etilheksil)ftalatas (DEHP).

Priešingos pozicijos laikosi Aplinkos apsaugos departamentas. Pareiškėja 2022–2024 metų mokestinių laikotarpių mokesčio už aplinkos teršimą iš stacionarių taršos šaltinių deklaracijose (forma FR0522, toliau – Deklaracija) pateikė duomenis apie taršos šaltinius – (duomenys neskelbtini) paviršinių nuotekų išleistuvą.

Patikrinimo metu pripažinta, kad Pareiškėja atskirų mokestinių laikotarpių Deklaracijose pateikė klaidingus duomenis apie su nuotekomis į aplinką išleistų teršalų kiekius, dėl ko buvo deklaruotas ir sumokėtas mažesnis mokestis nei nustatyta. Iš viso už 2022–2024 metus apskaičiuotas 2 515 146 Eur MUAT. Skundžiamame sprendime nurodytos patikrinimo metu nustatytos aplinkybės.

Pirma, 2025-09-23 atnaujintame Leidime atlikti taršos šaltinių išmetamų ir (arba) išleidžiamų į aplinką teršalų ir teršalų aplinkos elementuose laboratorinius tyrimus ir (ar) matavimus, ir (ar) imti ėminių laboratoriniams tyrimams atlikti Nr. 1488160 yra nurodyta, kad AAA Aplinkos tyrimų departamentas turi teisę atlikti ėminių ėmimus, matavimų tyrimus, nurodytus leidimo priede: teršalo ftalato (DEHP) (tyrimų metodas LST EN ISO 18856:2005 Vandens kokybė. Išskirtų ftalatų (DEHP) nustatymas dujų chromatografija ir masių spektrometrija (ISO 18856:2004); SVP 1/1-21:2024 Vandens kokybė. Ftalatų (DEHP) nustatymas dujų chromatografijos – masių spektrometrijos metodu).

Antra, Pareiškėja, nors ir žinodama apie mėginių ėmimui naudotą įrangą ir kaip (koku būdu) buvo imami mėginiai, nė karto neteikė pretenzijų dėl mėginių ėmimo būdo, naudotų priemonių ir kitų aplinkybių, susijusių su mėginių ėmimu. Pareiškėjos atstovas dalyvavo imant mėginius ir neturėjo pastabų ar pretenzijų, pasirašė Nuotekų ir paviršinio vandens ėminių ėmimo ir matavimo protokolus.

Trečia, Pareiškėja Deklaraciją už 2024 m. pateikė, t. y. deklaravo duomenis apie išleistą į aplinką teršalo ftalato (DEHP) kiekį – 0,0019 t (pagal Tyrimų rezultatų išrašą mėginio paėmimo data – 2024 m. birželio 10–11 d., tyrimų rezultatas – nustatyta teršalo koncentracija 31,22 µg/l). Tai tik pavirtina, kad Pareiškėja pripažino į aplinką išleistą teršalo kiekį.

Ketvirta, Pareiškėjos atsakingam atstovui 2024-09-11 surašytas Administracinio nusižengimo protokolas (Mėginio / matavimų priėmimo registracijos Nr. P-001-2024-N-43, pažeidimas padarytas su nustatyta teršalo koncentracija 31,22 µg/l). Atsakingas asmuo baudą sumokėjo, pažeidimo neskundė.

Penkta, AAA Aplinkos tyrimų departamento specialistai 2024-08-07 paėmė iš Vilkaviškio NVJ nuotekų mėginius (po valymo). Pareiškėjos atstovas dalyvavo paimant nuotekų mėginius ir pasirašė Nuotekų ir paviršinio vandens ėminių ir matavimo protokolą Nr. N106-2024-109. Skundžiamame sprendime pažymėta, kad 2024-08-07 paimto nuotekų mėginio reg. Nr. P-001-2024-N-69 Tyrimų rezultatų išrašas iš aplinkos informacijos valdymo integruotos kompiuterinės sistemos (AIVIKS) Pareiškėjai buvo pateiktas el. paštu. Pareiškėja pateikė ir 2024-08-22 tyrimų protokolo Nr.489949/24/VIL nuorašą, kuriame nurodyta, kad nuotekų mėginio sėmimo data – 2024-08-07, t. y. ta pati diena, kuomet nuotekų mėginiai buvo pasemti ir aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės tyrimams atlikti. Minėtų atliktų tyrimų rezultatai skiriasi. Todėl pagal Mokesčio apskaičiavimo tvarkos aprašo 10 punkte bei Valstybinių laboratorinių tyrimų aprašo 19 punkte įteisintas nuostatas: jeigu ūkio subjekto laboratorijos ir (ar) pagal ūkio subjekto užsakymą tyrimus atlikusios laboratorijos tą pačią dieną paimtų nuotekų mėginių laboratorinių tyrimų rezultatai skiriasi nuo valstybinių tyrimų rezultatų, vadovaujamosi tik valstybinių tyrimų rezultatais. Pareiškėja atliktų tyrimų rezultatų neginčijo, neskundė. Patikrinimo metu pagal teisės aktų nuostatas pagrįstai įvertinti laboratorinių tyrimų protokolų rezultatai ir teisingai apskaičiuota mokestinė prievolė laikotarpiu nuo 2024-08-07 iki 2024-12-31 už išleistą teršalo ftalato (DEHP) kiekį, kuomet 2024-08-07 paimtų nuotekų mėginių valstybinių tyrimų rezultatais nustatyta teršalo koncentracija – 1,43 µg/l.

Šešta, Vilkaviškio nuotekų valymo įrenginiams AAA išduotame Taršos leidime Nr. TL-M.5-163/2023 tikrinamuoju laikotarpiu nebuvo nustatytų taršos normatyvų teršalo ftalato (DEHP) išleidimui į aplinką. Kriterijai, kuriuos atitinkančių įrenginių eksploatavimui reikia leidimo, nustatyti Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2014 m. kovo 6 d. įsakymu Nr. D1-259 patvirtintose Taršos leidimų išdavimo, pakeitimo ir galiojimo panaikinimo taisyklėse. Vadovaujantis Vandens įstatymo 18 straipsniu, Reglamento 15 punkto nuostatomis „į gamtinę aplinką išleisti gamybinės ir komunalinės nuotekas (nepriklausomai nuo nuotekų kiekio / debito), kuriose prioritetinių medžiagų koncentracija yra lygi arba didesnė už šio Reglamento 2 priedo A dalyje nurodytą ribinės koncentracijos į gamtinę aplinką vertę ir / ar kuriose prioritetinių pavojingų medžiagų koncentracija viršija šio Reglamento 1 priede nurodytą DLK-

AKS vidaus paviršiniams vandenims, o kai medžiagai DLK-AKS nenustatytas, – aplinkos kokybės standartą, išreikštą kaip MV-AKS vidaus paviršiniams vandenims, leidžiama tik turint leidimą, kuriame nustatyti reikalavimai tokioms medžiagoms išleisti. Siekiant geros paviršinių vandens telkinių būklės ir užtikrinant, kad prioritетinių medžiagų koncentracija nuosėdose ir (arba) atitinkamoje biotoje nedidėtų, draudžiama pradėti naują veiklą (arba keisti esamą), dėl kurios su nuotekomis būtų išleidžiamos (į gamtinę aplinką arba nuotakyną) prioritетinės medžiagos (išskyrus atliekų tvarkymo veiklą). Esamas šio Reglamento 2 priedo A dalyje nurodytų prioritетinių medžiagų išleidimas su nuotekomis turi būti mažinamas, o šio Reglamento 1 priede nurodytų prioritетinių pavojingų medžiagų išleidimas – palaipsniui nutrauktas“. Teršalas ftalatas (DEHP) nurodytas Reglamento 1 priede prie prioritетinių pavojingų medžiagų, kurių išleidimas su nuotekomis turi būti nutrauktas iki 2033 m. Šio teršalo DLK (didžiausia leistina koncentracija), išreikšta kaip metinė vidutinė vertė, į gamtinę aplinką nustatyta 2 µg/l, o šios medžiagos MV-AKS (aplinkos kokybės standartas, išreikštas kaip metinė vidutinė vertė) vidaus paviršiniuose vandenyse – 1,3 µg/l. Pareiškėja išleido iš Vilkaviškio nuotekų valymo įrenginių į aplinką nuotekas, kuriose teršalo ftalato (DEHP) (prioritетinės pavojingos medžiagos) koncentracija viršijo Reglamento 1 priede nustatytą aplinkos kokybės standartą: MV-AKS yra 1,3 µg/l. Todėl pagal teisės aktų reikalavimus privalėjo turėti leidimą, kuriame nustatytas DLT (didžiausios leistinos taršos) normatyvas teršalui ftalatui (DEHP).

Septinta, Pagal MUATĮ 5 straipsnio 1 dalies nuostatas „mokestį už aplinkos teršimą iš stacionariųjų taršos šaltinių moka fiziniai asmenys, juridiniai asmenys, kitos organizacijos ir jų padaliniai, kurie įstatymų nustatytais atvejais privalo turėti leidimą, kuriame nustatyti taršos normatyvai“. Mokesčio apskaičiavimo tvarkos aprašo (galiojanti redakcija) 5 punkte nustatyta, kad neturint Taršos leidimo su jame nustatytais teršalų išmetimo ar išleidimo į aplinką normatyvais, kai toks leidimas įstatymų ar kitų teisės aktų nustatytais atvejais yra privalomas, visas be taršos leidimo išmestas teršalo kiekis yra viršnormatyvinis (N=0). Todėl, skaičiuojant ir deklaruojant mokestį, Pareiškėja privalėjo teršalo ftalato (DEHP) kiekį deklaruoti kaip viršnormatyvinį, pritaikant normatyvus viršijančios taršos tarifą, nurodytą MUATĮ 2 priede.

Aštunta, Pareiškėja pripažino prievolę ir pateikė AAA prašymą patikslinti Taršos leidimo sąlygas dėl teršalo ftalato (DEHP) didžiausios leistinos taršos normatyvo nustatymo. AAA 2025-12-11 raštu Nr. (30-5)-A4E-12536 priėmė sprendimą dėl taršos leidimo sąlygų peržiūrėjimo ir leidimo tikslinimo, įrašė į leidimą teršalo ftalato (DEHP) normatyvus.

Devinta, nuosekliai vertinant teisinį reglamentavimą ir tai, kad Pareiškėja turėjo ir žinojo kylančią jai mokestinę atsakomybę, Aplinkos apsaugos departamento vertinimu, MUAT buvo apskaičiuotas pagrįstai.

Komisija k o n s t a t u o j a:

Pareiškėjos skundas iš dalies tenkintas, skundžiamas sprendimas naikintinas bei mokesčių mokėtojos pastabos perduodamos centriniam mokesčių administratoriui nagrinėti iš naujo.

Nagrinėjamoje byloje ginčas kilo dėl Pareiškėjai taikant didesnį tarifą apskaičiuoto 2 491 699 Eur MUAT iš stacionariųjų taršos šaltinių Aplinkos apsaugos departamentui nustačius, kad Pareiškėja 2024 m. Deklaracijoje pateikė klaidingus duomenis apie su nuotekomis į aplinką išleistų teršalų kiekius, dėl ko buvo deklaruotas ir sumokėtas mažesnis mokestis nei nustatyta. Pareiškėja nepateikė argumentų dėl teršalų (suspenduotų medžiagų, bendro fosforo, bendro azoto, BDS₇, naftos) kiekių, tačiau nesutiko su nustatyta ir patikrinimo metu konstatuota nuslėpta ftalato (DEHP) tarša.

Ginčo teisinius santykius reglamentuojančiame MUATĮ (2021-12-23 įstatymo Nr. XIV-876 redakcija) 4 straipsnio 1 punkte nustatyta, kad mokesčio objektas yra iš stacionariųjų

taršos šaltinių, kuriems išmesti teršalus į aplinką privalomas leidimas, kuriame nustatyti taršos normatyvai – išmesti į aplinką (orą, vandens telkinius ir žemės paviršių bei jos gelmes) teršalai, nurodyti šio įstatymo 1 ir 2 prieduose nurodytų teršalų grupių pagal jų kenksmingumą aplinkai.

MUATĮ 9 straipsnio 3 dalies 1 punkte nustatyta, kad iš stacionariųjų taršos šaltinių išmestą į aplinką teršalų kiekį, kuris nustatomas pagal instrumentinio matavimo, kai jį privaloma atlikti vadovaujantis teisės aktuose nustatytais teršalų apskaitos reikalavimais, rezultatus arba taikant aplinkos ministro įsakymu patvirtintas išmetamų į aplinką (orą, vandens telkinius ir žemės paviršių bei žemės gelmes) teršalų kiekio apskaičiavimo metodikas ir (arba) į aplinkos ministro įsakymu patvirtintą metodikų sąrašą įtrauktas metodikas, kurios buvo naudojamos apskaičiuojant normatyvinį teršalo kiekį leidimui gauti ar organinius tirpiklius naudojančiam įrenginiui įregistruoti (toliau – teršalų nustatymo metodikos), dauginant iš tarifo, nurodyto šio įstatymo 1 priede, ir indeksavimo koeficiento. Šios dalies 2 punkte nustatyta, kad iš stacionarių taršos šaltinių išmestą į aplinką leidime nustatytą taršos normatyvą viršijantį teršalo kiekį dauginant iš mokesčio tarifo, nurodyto šio įstatymo 2 priede, ir indeksavimo koeficiento.

Skundžiamame sprendime pažymėta, kad „nustatyti nedeklaruoti (nuslėpti), neteisingai deklaruoti teršalų kiekiai: iš Vilkaviškio NVĮ: už 2024 m. laikotarpį <...> nedeklaruotas normatyvą viršijęs teršalo ftalato (DEHP) kiekis – 0,0004 t, klaidingai deklaruotas normatyvą viršijęs teršalo kiekis ftalato (DEHP) – 0,0019 t <...>“. Aplinkos apsaugos departamentas vadovaudamasis MUATĮ 2 straipsnio 11 dalies 2 punktu, 7 straipsnio 1 dalimi, 9 straipsnio 3 dalies 1 ir 2 punktais, 9 straipsnio 8 dalies 2 ir 3 punktais, Mokesčio apskaičiavimo tvarkos aprašo (pažeidimo metu galiojanti redakcija) 4, 5, 15.1, 15.2, 16.2, 17 punktais, Lietuvos Respublikos aplinkos ministro ir Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko 2021-12-17 įsakymu Nr. VA-87/D1-748 patvirtintų deklaracijų formų ir jų pildymo taisyklių III skyriaus reikalavimais, Vandens įstatymo 18 straipsniu, Reglamento 15 punktu, apskaičiavo mokėtiną 2 491 699 Eur MUAT.

Sprendama mokestinį ginčą bei siekdama atsakyti į Pareiškėjos 2026-03-24 skundo ir jos atstovų Komisijos 2026-04-21 posėdžio metu išdėstytus argumentus, Komisija įgyvendina jai pavestas funkcijas. Komisija užtikrina tinkamas sąlygas asmenims (mokėtojams) savo teisę mokestinius ginčus spręsti ikiteismine tvarka, nesikreipiant į teismą. Ikiteisminėje institucijoje yra laikomasi pagrindinių teismo proceso principų: teisėtumo, rungtyniškumo, teisės būti išklaustam ir kt. Mokesčių mokėtojo teisė žinoti kuo yra kaltinimas (žinoti ginčo dalyką), susipažinti su visa skundo medžiaga ir teikti paaiškinimus yra esminė teisingo proceso ir teisės į gynybą dalis. Pagal teisės viršenybės principą asmuo turi teisę žinoti, kokie duomenys ir įrodymai yra surinkti siekiant jį apmokestinti, taip pat mokesčių mokėtojai turi būti sudarytos sąlygos tinkamai pasirengti savo gynybai ir pateikti atsikirtimus. Kartu proporcingumo ir teisėtų lūkesčių principas užtikrina mokesčių mokėtojų teisę tikėtis, kad jų skundai bus nagrinėjami skaidriai ir objektyviai. Komisija, susipažinusi su Pareiškėjos skundo argumentais, parengtais procesiniais sprendimais bei išklausiusi ginčo šalių pasisakymus 2026-04-21 posėdžio metu, sprendžia, kad negali objektyviai išnagrinėti skundo ir priimti pagrįsto sprendimo, nes byloje nebuvo pašalintos visos, su mokesčio apskaičiavimu, iškilusios abejonės.

Dėl pažeidimo pripažinimo (Pareiškėjos skundo 22, 31–32 punktai). Pareiškėja pateikė 2022–2024 metų Deklaracijas laiku, t. y. 2023-02-11, 2024-02-05, 2025-02-13. Deklaracijos pateiktos Valstybinei mokesčių inspekcijai prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos (toliau – VMI).

Pareiškėja skunde nurodė, kad 2021, 2024 ir 2025 metais tirta (tiek pačios Pareiškėjos, tiek Aplinkos apsaugos departamento) ftalato (DEHP) koncentracija buvo žemiau metodo nustatymo ribos (mokesčių mokėtojai leistinose ribose). Pareiškėja pateikė duomenis, kad ir ankstesniais laikotarpiais, t. y., 2011-02-25, 2013-10-18, 2015-04-20, 2016-11-23, 2017-09-22,

2019-02-28 patikrinimų aktuose, jos veikloje ftalatų (DEHP) nebuvo nustatyta. Apie ftalato (DEHP) radimą nebuvo nurodyta ir Aplinkos apsaugos departamento 2024-09-23 patikrinimo akte Nr. PA-4080.

Pareiškėja savarankiškai (pagal savo duomenis bei užsakytus iš JSC „Sekargas Hamilton“, UAB „B“) ir pagal valstybės atliktus tikrinimus vertina su nuotekomis susijusių teršalų monitoringo duomenis. Pagal Pareiškėjos užsakytus tyrimo duomenis matyti, kad UAB „B“ 2021-12-01 tyrimų protokole Nr. TP2122548 (tirta mėginio paėmimo data 2021-11-15); UAB „B“ 2024-07-30 tyrimų protokole Nr. TP24-21016 (tirta mėginio paėmimo data 2024-07-16); JSC „Sekargas Hamilton“ 2024-08-02 tyrimų protokole Nr. 451912/24/VIL (tirta mėginio paėmimo data 2024-07-23); JSC „Sekargas Hamilton“ 2024-08-22 tyrimų protokole Nr. 489949/24/VIL (tirta mėginio paėmimo data 2024-08-07); JSC „Sekargas Hamilton“ 2025-07-10 tyrimų protokole Nr. 412139/25/VIL (tirta mėginio paėmimo data 2025-06-09) tirta ftalato (DEHP) koncentracija buvo žemiau metodo nustatymo ribos (mokesčių mokėtojai leistinėse ribose).

Aplinkos apsaugos departamento Kauno valdybos Marijampolės aplinkos apsaugos skyriaus 2025-12-22 patikrinimo akte Nr. PA-5281 (*Komisijos pastaba*. Šis aktas nėra susijęs su ginčijamu sprendimu) pažymėta, kad iš Vilkaviškio miesto biologinio nuotekų valymo įrenginių į gamtinę aplinką (Šeimenos upę) išleidžiamose nuotekose teršalo ftalato (DEHP) koncentracija 2024 m. buvo tirta 5 kartus: 1) 2024-06-10 (tyrimų protokolas Nr. N109-2024-65) nustatyta ftalato (DEHP) koncentracija – 31,22 µg/l; 2) 2024-07-23 (tyrimų protokolas Nr. 451912/24/VIL) nustatyta ftalato (DEHP) koncentracija – <1,3 µg/l; 3) 2024-07-30 (tyrimų protokolas Nr. TP24-21016) nustatyta ftalato (DEHP) koncentracija – <1 µg/l; 4) 2024-08-07 (tyrimų protokolas Nr. N106-2024-109) nustatyta ftalato (DEHP) koncentracija – 1,43 µg/l. 5) 2024-08-08 (tyrimų protokolas Nr. 489949/24/VIL) nustatyta ftalato (DEHP) koncentracija – <1,3 µg/l. Taip pat byloje yra pateikti duomenys, kad AAA Nuotekų ir paviršinio vandens ėminių ėmimo ir matavimo protokole Nr. N109-202563-2 (mėginio/matavimų priėmimo registracijos Nr. P-001-2025-N-99; mėginio paėmimo data 2025 m. birželio 2 d. –birželio 3 d.) tirta ftalato (DEHP) koncentracija buvo žemiau metodo nustatymo ribos (mokesčių mokėtojai leistinėse ribose).

Pareiškėja ginčija du paimitus mėginius, kurių pagrindu konstatuota, kad laikotarpiu nuo 2024-06-11 iki 2024-07-15 Pareiškėjos išleistose nuotekose nustatyta teršalo ftalato (DEHP) koncentracija buvo 31,22 µg/l (mėginio data 2024-06-10), o laikotarpiu nuo 2024-08-07 iki 2024-12-31 (mėginio ėmimo data 2024-08-07) nustatyta teršalo koncentracija – 1,43 µg/l. Dėl šių dviejų mėginių Pareiškėjai apskaičiuotas 2 491 699 Eur MUAT už ftalato (DEHP) teršalą. Pareiškėja į ginčo medžiagą pateikė duomenis, kad jos pajamos iš klientų (vartotojų) 2024 m. sudarė 2 401 665 Eur, 2023 m. – 2 067 651 Eur (pagal pinigų srautų atskaitą), t. y. mokesčio dydis viršijo gaunamas mokesčių mokėtojos metines pajamas.

Skundžiamame sprendime pažymėta, jog „svarbi aplinkybė, kad Pareiškėja 2024 m. mokestinio laikotarpio <...> Deklaraciją pateikė, t. y. deklaravo duomenis apie išleistą į aplinką teršalo ftalato (DEHP) kiekį – 0,0019 t (pagal Tyrimų rezultatų išrašą mėginio paėmimo data – 2024 m. birželio 10/11 d., tyrimų rezultatas – nustatyta teršalo koncentracija 31,22 µg/l). Tai tik pavirtina, kad Pareiškėja pripažino į aplinką išleistą teršalo kiekį. <...> Pareiškėja pripažino prievolę ir pateikė AAA prašymą patikslinti Taršos leidimo sąlygas dėl teršalo ftalato (DEHP) didžiausios leistinos taršos normatyvo nustatymo. AAA 2025-12-11 raštu Nr. (30-5)-A4E-12536 priėmė sprendimą ir įrašė į leidimą Teršalo ftalato (DEHP) normatyvus“.

Iš bylos medžiagos matyti, kad nuo patikrinimo akto surašymo dienos Pareiškėja pateikė 2026-01-21 rašytines pastabas Nr. SD-12 ir 2026-02-04 pastabas Nr. SD-34. Pareiškėja informavo, kad nesutinka su ftalatų (DEHP) apskaičiavimu, todėl teigti, jog Deklaracijoje buvo išreikšta kita mokesčių mokėtojos valia, nėra teisinio pagrindo. Jeigu ir 2024 m. Deklaracijoje, kuri yra teikiama VMI, ir buvo deklaruotas teršalas (*Pastaba*. Deklaracija Komisijai nebuvo

pateikta), tai galėjo būti padaryta ir kitais sumetimais – pavyzdžiui, vengiant skaičiuotinų delpinigių ir pan. Pareiškėja skunde Komisijai paaiškino, kad mokesčius deklaravo vykdydama įstatymo pareigą. Pasak Pareiškėjos, mokesčio deklaravimas nereiškia sutikimo su pažeidimu bei tai neatima teisės nesutikti su skundžiamu sprendimu.

Taip pat Aplinkos apsaugos departamentas nurodė, kad Pareiškėjos „atsakingam atstovui 2024-09-11 buvo surašytas Administracinio nusižengimo protokolas, kuriuo asmuo pripažino taršą (mėginio / matavimų priėmimo registracijos Nr. P-001-2024-N-43, nustatyta teršalo koncentracija 31,22 µg/l). Atsakingas asmuo baudą sumokėjo, pažeidimo neskundė“.

Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso 241 straipsnio 2 dalyje numatyta, kad „Klaidingų duomenų pateikimas <...> mokesčio už aplinkos teršimą iš stacionariųjų taršos šaltinių deklaracijoje, <...>, jei dėl to buvo sumokėtas mažesnis, negu nustatyta, mokestis, užtraukia baudą juridinių asmenų vadovams ar kitiems atsakingiems asmenims nuo keturių šimtų penkiasdešimt iki aštuonių šimtų penkiasdešimt eurų“. Nors administracinė atsakomybė nėra susijusi su mokesčio dydžio apskaičiavimu pagal MUATJ, Komisija negali įvertinti ir detaliau pasisakyti su koku pažeidimu sutiko mokesčių mokėtojos atsakingas darbuotojas ir kokią įtaką šis protokolas turi mokesčio dydžiui, nes ginčo medžiagoje jis nebuvo pateiktas. Visgi, pritartina Pareiškėjos pozicijai, kad Aplinkos apsaugos departamentas skundžiamame sprendime neturėjo teisinio pagrindo konstatuoti, kad mokesčių mokėtoja pripažįsta mokestinį pažeidimą.

Dėl mokestinio patikrinimo (Pareiškėjos skundo 10 punktas). Pareiškėja nurodė, kad skundžiamu sprendimu dalis jos rašytinėse 2026-01-21 pastabose Nr. SD-12 ir 2026-02-04 pastabose Nr. SD-34 iškeltų klausimų nebuvo išnagrinėti (dėl jų 2026-03-04 sprendime nepasisakyta), kita dalis Pareiškėjos argumentų buvo atmesta. Komisijoje vykusio 2026-04-21 posėdžio metu Pareiškėjos atstovė pakartotojo šiuos skundo argumentus.

Komisija akcentuoja, jog MAJ 9 straipsnyje įtvirtintas apmokestinimo aiškumo principas, kuris reiškia, kad mokestinės prievolės turinys, jos atsiradimo, vykdymo ir pasibaigimo tvarka ir pagrindai mokesčių teisės aktuose turi būti aiškiai apibrėžti. Mokėtojo patikrinimo pradžia nustatoma vadovaujantis MAJ 120 ir 121 straipsniais (taip pat – Aplinkos apsaugos departamento 2020-08-03 įsakymo Nr. AD1-227 „Dėl Mokesčio už aplinkos teršimą ir mokesčio už valstybinius gamtos išteklius apskaičiavimo ir deklaravimo teisingumo kontrolės tvarkos aprašo patvirtinimo“ (toliau – Kontrolės tvarkos aprašas) 9 punktu). Iš pateiktos medžiagos (2025-12-04 patikrinimo akto Nr. PA-4960) matyti, jog Pareiškėjos atžvilgiu už 2022–2024 metus buvo atliktas planinis patikrinimas (2025-08-28 elektroniniu paštu išsiųstas pranešimas apie planinį patikrinimą Nr. AD5-17973).

Pagal MAJ 126 straipsnio 3 dalį mokesčių mokėtojas turi teisę mokestinio patikrinimo metu, taip pat jo rezultatų tvirtinimo metu teikti savo pastabas ir paaiškinimus dėl patikrinimo dalyko ir kitų su patikrinimu susijusių aplinkybių. Rašytinės mokesčių mokėtojo pastabos, paaiškinimai ir įrodymai pridedami prie patikrinimo akto ir apie jų pateikimą yra pažymima patikrinimo akte. Nors LVAT laikosi nuoseklios pozicijos, jog patikrinimo aktas nėra laikytinas mokesčių mokėtojui teisinės pasekmės sukeliančiu individualiu aktu⁵, tačiau siekiant tinkamai įgyvendinti mokesčių mokėtojų teises žinoti apie patikrinimo apimtį ir / ar galimą pažeidimą, tuo pačiu užtikrinant tinkamą teisinės gynybos būdą, patikrinimo akte turėtų būti pateikta visa su mokesčio apskaičiavimu susijusi informacija. Nustatyto mokestinio pažeidimo atveju mokesčių mokėtojas, nesutikdamas su patikrinimo akte papildomai apskaičiuotomis mokesčių sumomis, taip pat norėdamas pagrįsti kitas aplinkybes, kurios bus svarbios tvirtinant patikrinimo rezultatus, turi teisę per 30 dienų nuo patikrinimo akto įteikimo jam dienos pateikti rašytines pastabas dėl šio akto (MAJ 131 straipsnio 1 dalis). Tais atvejais, kai mokestinio

⁵ LVAT 2010-03-15 nutartis administracinėje byloje Nr. A-556-504/2010; išplėstinės teisėjų kolegijos 2019-12-18 nutartį administracinėje byloje Nr. A-276-602/2019;

patikrinimo metu mokesčių administratoriaus pareigūnas nustatė mokesčių įstatymų pažeidimus, patikrinimo rezultatai patvirtinami sprendimu dėl patikrinimo akto tvirtinimo. Šis sprendimas priimamas atsižvelgiant į patikrinimo akto medžiagą bei į mokesčių mokėtojo pastabas dėl patikrinimo akto (MAĮ 132 straipsnio 1 dalis). Taigi mokesčių administratorius privalo sprendime dėl patikrinimo akto tvirtinimo aptarti mokesčio mokėtojo rašytinių pastabų argumentus, juos išnagrinėti, atlikti analizę ir vertinimą (LVAT 2008-07-18 nutartis adm. byloje Nr. A502-1305/2008).

Komisija pritaria išsakytiems argumentams, kad mokesčių administratorius skundžiamame sprendime nepateikė savo vertinimo dėl dalies Pareiškėjos pastabų, todėl vykusio posėdžio metu buvo paprašyta pagarsinti savo poziciją bei tuo pačiu papildyti ginčo medžiagą. Visgi, Aplinko apsaugos departamento atstovai, surašydami Patikrinimo aktą ir jį patvirtindami skundžiamu 2026-03-04 sprendimu, vadovavosi AAA darbuotų parengtais dokumentais (Tyrimu Nr. 1 ir Tyrimu Nr. 2), tačiau apie agentūros darbuotojų funkcijas ir atliktus veiksmus (mėginių paėmimą, atsakymų į sistemą kėlimą ir pan.) papildomai paaiškinti negalėjo.

Dėl veiksmų, susijusių su mėginių paėmimu (Pareiškėjos skundo 13–32 punktai, pastabų 4.1.1, 5-12, 46–47 punktai). Kaip jau buvo minėta, dviejuose skirtinguose mėginiuose (paros ir momentinio) iš 2024 m. paimtų penkių, teršalo kiekis viršijo nustatytą koncentraciją, t. y.: laikotarpiu nuo 2024-06-11 iki 2024-07-15 Pareiškėjos išleistose nuotekose nustatyta teršalo ftalato (DEHP) koncentracija buvo 31,22 µg/l (mėginio data 2024-06-10/11), o laikotarpiu nuo 2024-08-07 iki 2024-12-31 (mėginio ėmimo data 2024-08-07) nustatyta teršalo koncentracija – 1,43 µg/l.

Pareiškėjos įsitikinimu, Tyrimu Nr. 1 (mėginio data – 2024-06-10/11) negalima vadovautis, nes duomenys nepatikimi. Pareiškėja skunde Komisijai pažymėjo, kad mėginys buvo paimtas automatinio nuotekų semtuvu WaterSam (WS 312), plastikine žarna bei surinktas į plastiko tarą. Pareiškėjo nuomone, į 2024-06-10/11 ėminį ftalatai (DEHP) galėjo patekti iš automatinio nuotekų semtuvo plastikinės žarnelės ir (ar) plastikinės talpos. Nurodė, kad ftalatas (DEHP) nėra chemiškai surištas su plastikumi. Jis nenusipėjama migruoja į skysčius. Procesą galėjo aktyvinti temperatūra, įrangos nusidėvėjimas, nuotekose esančios medžiagos, veikiančios kaip tirpikliai ir kt. Visa tai galėjo lemti ftalato (DEHP) kiekio padidėjimą mėginyje.

Pasisakant dėl Pareiškėjos argumentų, jog mėginys buvo renkamas su plastikumi susijusiais prietaisais, todėl mėginio duomenys galėjo būti iškreipti, paminėtina, kad AAA specialistai, turėdami 2024-08-02 pavedimą vykdyti valstybinius laboratorinius tyrimus Nr. SPR1-1726 2024-08-07, paėmė iš Vilkaviškio NVĮ nuotekų mėginius (po valymo). Pareiškėjos atstovas⁶ dalyvavo paimant nuotekų mėginius ir pasirašė Nuotekų ir paviršinio vandens ėminių ir matavimo protokolą Nr. N106-2024-109. Mokesčių administratorius pažymėjo, kad 2024-08-07 paimto nuotekų mėginio reg. Nr. P-001-2024-N-69 Tyrimų rezultatų išrašas iš aplinkos informacijos valdymo integruotos kompiuterinės sistemos (AIVIKS⁷) Pareiškėjai buvo pateiktas 2024-09-11 el. paštu (duomenys neskelbtini) bei (duomenys neskelbtini).

Kaip matyti, paros mėginys buvo paimtas naudojant Pareiškėjos įrengtą ir eksploatuojamą automatinį mėginių semtuvą WaterSam (WS 312), už kurio eksploataciją, priežiūrą yra atsakinga pati mokesčių mokėtoja. Tam, kad mėginio kokybei nedarytų įtakos

⁶ Pagal Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2021-07-30 įsakymo Nr. D1-449 „Dėl Valstybinių laboratorinių tyrimų organizavimo, planavimo, pavedimų atlikti tyrimus teikimo ir atlikimo, valstybinių laboratorinių tyrimų rezultatų teikimo tvarkos aprašo ir Pavedimo atlikti valstybinius laboratorinius tyrimus formos patvirtinimo“ 13 punktą imant išleidžiamų į aplinką teršalų mėginius, dalyvauja kontroliuojamo objekto atstovas. Mėginio paėmimas nustatyta tvarka įforminamas atitinkamais dokumentais, kuriuos pasirašo mėginius ėmę pareigūnai ir kontroliuojamo objekto atstovas;

⁷ AAA administruojama informacinė sistema;

paties automatinio mėginių semtuvo savybės (Pareiškėjos teigimu, jos turimas semtuvas nepritaikytas imti nuotekų mėginius ftalatų (DEHP) tyrimams, nes nuotekų mėginys renkamas plastikine žarnele (pagaminta iš PVC) ir dėl plastiko absorbcijos iškreipia matavimo rezultatą), Pareiškėja turėjo įsirengti automatinį mėginių semtuvą, pagamintą iš tokių medžiagų, kurios neiškreiptų ftalatų (DEHP) tyrimų rezultatų. Kaip teisingai pažymėjo mokesčių administratoriaus atstovas Komisijos posėdyje, Pareiškėja turėtų pasikeisti savo naudojamus prietaisus bei tarą, į kurią renkamas mėginys, bei, atitinkamai, pati dėti pastangas, kad prietaisai būtų eksploatuojami ir prižiūrimai tinkamai. Visgi, Pareiškėja skunde teigia, kad šiuo metu pasaulio prekybos rinkoje nėra galimybės įsigyti prietaisų paros mėginiui atlikti, kuris neturėtų plastiko medžiagos. Atitinkamai, kelia retorinį klausimą, jog valstybės institucijos turėtų atsisakyti paros mėginio rinkimo.

Taip pat Komisijos posėdžio metu suabejota mėginius paėmusio darbuotojo kvalifikacija. Patikrinimo akte užfiksuota, kad AAA specialistai 2024-08-02 pavedimu vykdyti valstybinius laboratorinius tyrimus Nr. SPR1-1726 2024-08-07 paėmė iš Vilkaviškio NVJ nuotekų mėginius (po valymo). Momentinį 2024-08-07 tyrimo mėginį paėmė AAA Aplinkos tyrimo departamento Pietų Lietuvos aplinkos tyrimo skyriaus Alytaus miesto vyriausiasis specialistas F.F.. Protokolas buvo užpildytas nepilnai – nenurodyti visi registracijos numeriai bei kada mėginys buvo pristatytas tyrimui atlikti. Komisija negali nei patvirtinti, nei paneigti, ar minėtas asmuo turėjo kvalifikaciją tyrimui atlikti ir ar jam buvo pavesta atlikti šį tyrimą, nes byloje nėra pateiktas pavedimas atlikti tyrimą ir jo turinys Komisijai nėra aiškus. Taip pat nėra aišku, ar Tyrimo Nr. 2 paėmimo metu dalyvavo kiti asmenys, pavyzdžiui, paimant mėginį Tyrimui Nr. 2 dalyvavo Aplinkos apsaugos departamento atstovas; kada mėginys buvo pristatytas į laboratoriją. Todėl pakartotinai vertinant pastabų argumentus, Aplinkos departamentas turėtų detaliau pasisakyti šiuo klausimu.

Dėl tyrimų atlikimo laiko (Pareiškėjos skundo 33–34, 80; Pareiškėjos pastabų 13–28, 46–47 punktai). Pareiškėja skunde nurodė, kad Tyrimas Nr. 1 ir Tyrimas Nr. 2 buvo atlikti pažeidžiant reikalavimus, nustatytus ftalatų (DEHP) tyrimui nuotekose. Standarto LST EN ISO 18856:2005 7 punkte nustatyta: „<...> Išskirkite ir išanalizuokite mėginį kuo greičiau po jo paėmimo. Jei saugojimas yra neišvengiamas, mėginius saugokite tamsioje vietoje 4 °C temperatūroje ne ilgiau kaip 4 dienas. <...>“. Nurodoma, kad minėtas reikalavimas buvo pažeistas. Mėginys buvo paimtas 2024-06-10/11. Tačiau tyrimas buvo atliktas tik po 14 dienų (2024-06-25). Maksimalus 4 dienų terminas mėginio ištyrimui buvo viršytas net 3,5 karto. Tyrimas Nr. 2 buvo atliktas tik po 33 dienų po mėginio paėmimo. Daugiau kaip 8 kartus viršijus maksimalų 4 dienų terminą mėginio išlaikymui iki jo ištyrimo. Pareiškėjos vertinimu, tai grubus standarto LST EN ISO 18856:2005 7 punkto pažeidimas.

Komisija pažymi, kad skundžiamame sprendime šios aplinkybės nebuvo vertintos, o Komisijos posėdžio metu pažymėta, kad tyrimus atliko ne Aplinkos apsaugos departamento darbuotojai, o AAA darbuotojai. MAJ 72 straipsnio 1 dalyje numatyta, jog mokesčių administratorius turi teisę apskaičiuoti mokestį remdamasis kitų valstybės įstaigų ir institucijų aktais ar kitais dokumentais, surašydamas patikrinimo aktą šio įstatymo nustatyta tvarka. To paties straipsnio 2 dalis numato, jog mokestis šio straipsnio 1 dalyje numatytu būdu gali būti apskaičiuojamas tais atvejais, kai minėtoje dalyje nurodytos institucijos pagal įstatymuose nustatytą kompetenciją atlieka asmenų komercinės, ūkinės ar finansinės veiklos patikrinimus ir nustato mokesčių įstatymų pažeidimus, tačiau nėra įgaliotos šio įstatymo nustatyta tvarka atlikti mokesčių administravimo veiksmų.

Iš bylos medžiagos matyti, kad paros, t. y., 2024-06-10/11 tyrimo mėginius paėmė AAA Aplinkos tyrimo departamento Pietų Lietuvos aplinkos tyrimo skyriaus vyresnysis specialistas G.G., dalyvavo Aplinkos apsaugos departamento Kauno valdybos Marijampolės apsaugos skyriaus vyriausiasis specialistas H.H.. Tyrimai buvo pristatyti į laboratoriją 2024-06-11 15 val. 00 min. ir 2024-06-12 – 12 val. 50 min., priėmė AAA Pietų aplinkos apsaugos skyriaus vyresnioji

specialistė I.I. ir J.J. (Komisijos pastaba. Sudėtingai įskaitoma pavardė). Paminėtina, kad tą pačią dieną iš paimto mėginio buvo tirti ir kiti teršalai, kuriems tyrimai buvo padaryti 2024-06-11, 2024-06-12, 2024-06-13, 2024-06-19. Kodėl ginčo ftalatų (DEHP) tyrimas buvo atliktas tik 2024-06-25, skundžiamame sprendime nėra detalizuota. Paaiškinti šių aplinkybių Komisijos posėdžio metu negalėjo ir Aplinkos apsaugos departamento atstovai, konstatuodami, kad tai yra susiję su AAA atliekama veikla. Apie tyrimo rezultatus Pareiškėja buvo informuota 2024-07-15 raštu reg. Nr. AD5-15398 (ir AAA 2024-09- raštu Nr. (4-20)-A4E (Komisijos pastaba. Komisijai nepateikti dokumento metaduomenys).

Momentinį 2024-08-07 tyrimo mėginį paėmė AAA Aplinkos tyrimo departamento Pietų Lietuvos aplinkos tyrimo skyriaus Alytaus miesto vyriausiasis specialistas F.F.. Parengtas 2024-08-07 tyrimų protokolai Nr. N106-2024-109. Kaip jau buvo pasisakyta, skirtingai nei pirmuoju atveju, protokolai nebuvo užpildyti pilnai – nenurodyti visi registracijos numeriai, kada mėginys buvo pristatytas tyrimui atlikti. Pagal byloje pateiktą Tyrimų rezultatų išrašą iš aplinkos informacijos valdymo integruotos kompiuterinės sistemos (AIVIKS) tyrimas atliktas 2024-09-09.

Komisija, susipažinusi su Pareiškėjos skundo argumentais, parengtais procesiniais sprendimais bei išklausiusi ginčo šalių pasisakymus 2024-04-21 posėdžio metu dėl tyrimo vėlavimo ir rezultatų reikšmės mokesčio bazei, pripažįsta, kad šioje ginčo dalyje neturi galimybės išspręsti ginčą objektyviai. Todėl paveda Aplinkos apsaugos departamentui įvertinti šią aplinkybę bei pateikti išsamią argumentaciją pakartotinai priimant sprendimą dėl patikrinimo akto tvirtinimo.

Dėl tyrimo metodo (Pareiškėjos skundo 34–48; Pareiškėjos pastabų 13–28, 46–47 punktai). Pareiškėjos įsitikinimu, abu tyrimai buvo atlikti naudojant neakredituotą tyrimo metodą LST EN ISO 18856:2005, todėl vadovaujantis LVAT praktika minėtos aplinkybės yra priežastis nesivadovauti tyrimų rezultatais.

Komisija pažymi, jog byloje yra pateikti prieštaringi duomenys, kurie galėjo suklaidinti Pareiškėją. Abejuose ginčo tyrimuose, t. y., tyrimų rezultatų išrašuose iš aplinkos informacijos valdymo integruotos kompiuterinės sistemos (AIVIKS) grafoje „Metodas akredituotas“ – prie ftalatų (DEHP) nurodyta žyma „Ne“. Kartu pateikiant papildomą žymą – AAA Aplinkos tyrimo departamentas yra akredituotas Lietuvos Nacionalinio akreditacijos biuro bandymų veiklai standarto ISO / IEC atitiktai. Akreditavimo pažymėjimas Nr. LA.01.064.

Pagal Aplinkos monitoringo įstatymo 11 straipsnio 2 dalies redakciją laboratorijos, atliekančios taršos šaltinių išmetamų į aplinką teršalų ir teršalų aplinkos elementuose (ore, vandenyje, dirvožemyje) matavimus ir tyrimus ir (ar) imančios ėminių tyrimams atlikti, išskyrus laboratorijas, atliekančias ūkio subjektų aplinkos monitoringo programoje nurodytus matavimus ir tyrimus ir (ar) imančias ėminių šiems tyrimams atlikti, turi turėti leidimus vykdyti šią veiklą arba būti akredituotos kaip atitinkančios standartą LST EN ISO/IEC 17025 konkretiems teršalams tirti, matuoti, imti ėminių laboratoriniams tyrimams atlikti. Ūkio subjektų aplinkos monitoringo programoje numatytų į aplinką išmetamų ir (arba) išleidžiamų teršalų ir teršalų aplinkos elementuose (ore, vandenyje, dirvožemyje) laboratorinius tyrimus ir (ar) matavimus atliekančios ir (ar) ėminių laboratoriniams tyrimams atlikti imančios laboratorijos turi būti akredituotos kaip atitinkančios standartą LST EN ISO/IEC 17025 konkretiems teršalams tirti, matuoti, imti ėminių laboratoriniams tyrimams atlikti.

Ir nors Pareiškėja skunde, remdamasi viešai skelbiama informacija, tvirtina, jog AAA Aplinkos tyrimų departamentas neturi leidimo atlikti ftalato (DEHP) tyrimus ir todėl abu ginčo tyrimai buvo parengti pažeidžiant imperatyvų Aplinkos monitoringo įstatymo 11 straipsnio 2 dalies reikalavimą laboratorijai turėti leidimą vykdyti šią veiklą arba būti akredituotai teisės aktų nustatyta tvarka, tačiau mokesčių administratorius papildė ginčo medžiagą. Aplinkos apsaugos departamentas, Komisijos posėdyje išreikštu prašymu, į ginčo bylą pateikė AAA 2024-04-03 atnaujintą leidimą su priedu, 131 lapas; AAA 2024-11-06 atnaujintą leidimą su

priedu, 134 lapai; AAA 2025-09-23 atnaujintą leidimas atnaujintas su priedu, 122 lapai. Leidimų prieduose šalia ftalato (DEHP) nurodytas tyrimo metodas – dujų chromatografija–masių spektrometrija bei nurodytas normatyvinio ar kito dokumento, kuriame pateiktas metodas, žymuo, pavadinimas: „LST EN ISO 18856:2005 Vandens kokybė. Išskirtų ftalatų (DEHP) nustatymas dujų chromatografija ir masių spektrometrija“; „SVP 1/1-21:2018 Vandens kokybė. Ftalatų (DEHP) nustatymas dujų chromatografijos – masių spektrometrija metodu“. Vadinas, AAA Aplinkos tyrimų departamentas, atlikęs ginče aptariamus ftalato (DEHP) tyrimus, atitiko Aplinkos monitoringo įstatymo 11 straipsnio 2 dalyje įtvirtintus laboratorijai keliamus reikalavimus, atliko nuotekų mėginio tyrimus leidime nurodytu standartizuotu tyrimo metodu.

Visgi, pakartotinio sprendimo priėmimo metu papildomai turėtų būti paaiškinta, kodėl sistemos (AIVIKS) grafoje „Metodas akredituotas“ – prie ftalatų (DEHP) nurodyta žyma „Ne“, kuri leidžia teigti, jog metodas nėra akredituotas.

Dėl teršalo pavojingumo (Pareiškėjos skundo 51, 53–56 punktai; Pareiškėjos pastabų 4.1.6; 29–31, 48–50 punktai). Pareiškėja skunde Komisijai nurodė, kad didelis ftalato (DEHP) kiekis (31,22 µg/l) nuotekose buitinių komunalinių nuotekų valymo įrenginiams nėra būdingas. Toks ftalato (DEHP) kiekis yra būdingas, pavyzdžiui, sąvartynams, plastiko gamybos įmonėms, pramoninėms skalbykloms, chemijos pramonei. Tačiau Pareiškėja net neturi abonentų, deklaravusių ftalatų išleidimą. Ftalatų (DEHP) išleidimo su nuotekomis Pareiškėja taip pat nėra nustačiusi vykdomos abonentų nuotekų kokybės laboratorinės kontrolės metu. Atitinkamai, ir su abonentais sudarytos mokesčių mokėtojos nuotekų tvarkymo sutartys neįpareigoja jos priimti iš abonentų ftalatu (DEHP) užterštas nuotekas.

Skundžiamame sprendime nėra pasisakyta apie šią aplinkybę ir jos reikšmę mokestinei prievolei, ypač atsižvelgiant į tai, jog Pareiškėjos užsakytuose tyrimuose ir Aplinkos apsaugos departamento atliekamuose tyrimuose tokio reikšmingo teršalo kiekio nebuvo nustatyta.

Taip pat Pareiškėjos skunde nurodoma, kad Tyrimas Nr. 1 buvo atliktas 2024-06-25, tačiau informacija apie jį į AIVIKS suvesta tik 2024-07-09. Pareiškėja atkreipia dėmesį į tai, kad tokiu būdu buvo pažeistas Valstybinių laboratorinių tyrimų aprašo 17 punkte nustatytas 3 darbo dienų terminas, kas bendrovei neleido operatyviai užsakyti kito nuotekų mėginio tyrimo,

kuris galėtų paneigti Tyrimo Nr. 1 rezultatą. Nuo informavimo termino pabaigos (nuo 2024-06-28 iki 2024-07-09) yra 11 dienų. Už šias dienas Pareiškėjai buvo apskaičiuota 664 772,06 Eur mokesčio, o Pareiškėjos teigimu, dalies jo būtų galima išvengti, jeigu mokesčių mokėtoja būtų informuota laiku, nes būtų galėjusi užsisakyti papildomus tyrimus. Pareiškėja atkreipia dėmesį į tai, kad vėlesniuose tyrimuose ftalatų (DEHP) koncentracija buvo leistina: 2024-07-23 (tyrimų protokolas Nr. 451912/24/VIL) nustatyta ftalato (DEHP) koncentracija – <1,3 µg/l, o 2024-07-30 (tyrimų protokolas Nr. TP24-21016) nustatyta ftalato (DEHP) koncentracija – <1 µg/l.

Aplinkos apsaugos departamentui pavedama iš naujo įvertinti šią aplinkybę (skundžiamame sprendime apie nepasisakyta) bei pateikti išsamią argumentaciją pakartotinai priimant sprendimą dėl patikrinimo akto tvirtinimo. T. y., siūloma pateikti nuomonę, ar tyrimų rezultatų vėlesnis pateikimas Pareiškėjai, sprendžiant apie teršalo pavojingumą, neužkerta kelio mokesčių mokėtojams atlikti pakartotinių tyrimų ir taip užtikrinti aplinkosauginių reikalavimų laikymąsi.

Dėl įrodymų ir įrodinėjimo (Pareiškėjos skundo 70–79; Pareiškėjos pastabų 42-45 punktai). Skundžiamame sprendime nurodyta, kad atliekant Tyrimą Nr. 2, AAA pareigūnas atsisakė plombuoti antrąjį mėginį, kurį siekė paimti Pareiškėja ir jį ištirti nepriklausomoje laboratorijoje. Teigiama, kad pareigūnas nurodė, kad toks veiksmas nėra numatytas teisės aktuose.

Komisija ginčo šalims paaiškina, kad kiekviena konkreti situacija turi būti vertinama individualiai, atsižvelgiant į faktines aplinkybes, tarp šalių susiklosčiusių santykių esmę, jų susitarimų turinį bei kt. Mokesčių administratorius, siekdamas tinkamai vykdyti numatytas funkcijas, kad būtų tinkamai mokami mokesčiai, ir nustatydamas mokestinių prievolių atsiradimui reikšmingas aplinkybes, gali naudoti visas prieinamas įrodinėjimo priemones, kurių naudojimo įstatymai nedraudžia. LVAT ne kartą yra išaiškinęs, jog konstatuoti tam tikro fakto buvimą ar nebuvimą galima tik remiantis byloje surinktų įrodymų visuma. Nustatant teisiškai reikšmingas aplinkybes, turi būti įvertintas surinktų įrodymų pakankamumas, jų nuoseklumas, galimi prieštaravimai, logiškumas, atitinkamų duomenų nurodymo aplinkybės, įrodymų šaltinių patikimumas (pavyzdžiui, 2015-02-26 nutartis adm. byloje Nr. A-544-822/2015). Įrodinėjimo pareigos mokestiniuose ginčiuose paskirstymą nustatančiame MAJ 67 straipsnyje yra įtvirtinta nuostata, jog mokesčių mokėtojas, nesutinkantis su mokesčių administratoriaus apskaičiuotomis konkrečiomis mokesčio ir su juo susijusiomis sumomis, privalo pagrįsti, kodėl jos yra neteisingos (67 straipsnio 2 dalis). Administracinių teismų praktikoje ne kartą yra pažymėta, kad sąvoka „pagrįsti“ turi dvejopą reikšmę. Vienu atveju „pagrįsti“ reiškia pateikti pagrįstus argumentus, kad pagal mokesčių administratoriaus turimą ir tirtą medžiagą mokestis apskaičiuotas neteisingai ar neteisingai nustatyta mokesčio bazė arba neteisingai interpretuotos faktinės aplinkybės, arba neteisingai taikytos materialinės teisės normos. Kitu atveju sąvoka „pagrįsti“ reiškia pateikti naujus įrodymus, kurie patvirtintų faktines aplinkybes, sąlygojančias nustatytos mokesčio bazės neteisingumą ar mokesčio dydžio apskaičiavimo neteisingumą arba įrodymus apie kitas aplinkybes, kuriomis mokesčių mokėtojas grindžia savo reikalavimą (LVAT 2006-06-27 sprendimas adm. byloje Nr. A15-1108/2006; 2011-01-06 sprendimas adm. byloje Nr. A575-1744/2010, 2020-09-09 nutartis adm. byloje Nr. eA-2271-556/2020).

Vadinasi, ginčo šalys mokestinio patikrinimo, mokestinio ginčo metu gali naudotis visomis įstatymo leidėjo suteiktomis teisėmis. Pavyzdžiui, Pareiškėja gali teikti papildomus dokumentus ir paaiškinimus, susipažinti su mokestinio ginčo medžiaga, kreiptis į nepriklausomą specialistą ir /ar ekspertą ir pan.

LVAT, spręsdamas ginčus, susijusius su nustatyta ftalato (DEHP) tarša, 2022-11-03 nutartyje adm. byloje Nr. eA-409-602/2022 yra pasisakęs, kad <...> pareiškėjas, kvestionuodamas valstybinės laboratorinės kontrolės specialistų atliktų tyrimų rezultatus, nepateikia jokių panašių įrodomąją vertę turinčių įrodymų (pvz., savo žinybinės laboratorijos atliktų nuotekų tyrimų rezultatų, skaičiavimų ir pan.) dėl teršalų kiekio, kurie būtų pakankami konstatuoti reikšmingą neatitikimą tarp atsakovo nustatyto ir faktiškai išleisto apmokestinamų teršalų kiekio tam tikrais tikrintais laikotarpiais (ėminių paėmimo momentu) ir pagrįstų ginčo teršalų neišleidimą ar faktiškai išleistą mažesnę teršalų kiekį“. Šios bylos atveju, buvo paimtas antrasis mėginys (susijęs su Tyrimu Nr. 2), tačiau duomenys nebuvo vertinti Patikrinimo akte ir skundžiamame sprendime, vadovaujantis Valstybinių laboratorinių tyrimų aprašo 17 punktu, kad tokiais atvejais vadovaujamas tik valstybiniais rezultatais. Komisija siekia išsiaiškinti, ar tokia situacija, kuri yra minima Pareiškėjos skunde, kad AAA darbuotojas nesutiko plombuoti papildomo mėginio, galėjo susiklostyti šioje nagrinėjamojoje byloje. T. y., siekia išsiaiškinti, dėl kokių priežasčių nėra paimami keli (plombuoti) mėginiai, kurie galėtų būti tiriami skirtingose laboratorijose, siekiant užtikrinti abiejų šalių teisę rinkti įrodymus ir tokiu būdu tinkamai įgyvendinti savo teises numatytas MAJ 67 straipsnyje. Tokiu atveju būtų vertinama konkreti situacija, esanti mėginio paėmimo metu, ir būtų pateikiamas vieno mėginio rezultatų vertinimas, kuris būtų atliekamas skirtingose laboratorijose.

Komisija, įvertinusi aukščiau išdėstytas aplinkybes dėl mokesčio apskaičiavimui svarbių aplinkybių nenurodymo skundžiamame sprendime, negali priimti sprendimo iš esmės, t. y. pasisakyti dėl Aplinkos apsaugos departamento sprendimo pagrįstumo ir teisėtumo, todėl Pareiškėjos skundas yra tenkinamas iš dalies. Mokesčių administratoriui sprendimo priėmimo

metu neatsakius į pastabų argumentus, o vykusio Komisijos posėdžio metu papildomai nepaaiškinus su mokesčio apskaičiavimu susijusių tyrimų atlikimo aplinkybių, Komisija objektyviai negali priimti sprendimo, nes Komisija neatlieka tyrimo, nerenka įrodymų, tokiu būdu neveikia mokesčių administratoriaus teisėmis ir pareigomis. Spręstina, kad 2026-03-04 sprendimas priimtas su trūkumais, todėl individualaus administracinio akto adresatui, šiuo atveju Pareiškėjai, sutrukdė suprasti visuomeninių santykių esmę ir turinį (nustatytų pažeidimų sudėtį), tinkamai įgyvendinti šiuo aktu suteiktas teises ar (ir) įvykdyti nustatytas pareigas bei įstatymų nustatyta tvarka efektyviai realizuoti teisę į (galbūt) pažeistų teisių ir teisėtų interesų gynybą. Vadinasi, 2026-03-04 sprendimas dėl patikrinimo akto tvirtinimo neatitinka tokiam teisės aktui keliamų reikalavimų, numatytų Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatyme bei MAĮ, todėl yra naikintinas. Mokesčių administratorius privalo iš naujo išnagrinėti mokesčio mokėtojo pastabas, atsakyti į visus pastabų metu ir šiame Komisijos sprendime išdėstytus argumentus.

Mokestinių ginčų komisija prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės, vadovaudamasi Mokesčių administravimo įstatymo 155 straipsnio 4 dalies 2 ir 5 punktu, n u s p r e n d ž i a:

1. Panaikinti Aplinkos apsaugos departamento prie Aplinkos ministerijos 2026-03-04 sprendimo dėl patikrinimo akto tvirtinimo Nr. AS-32 dalį dėl apskaičiuoto 2 491 699 Eur mokesčio.

2. Perduoti UAB „A“ skundą (pastabas) nagrinėti mokesčių administratoriui iš naujo.

Pagal Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymo 159 straipsnio 1, 3 ir 4 dalis mokesčių mokėtojas, nesutinkantis su Mokestinių ginčų komisijos prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės sprendimu, turi teisę šį sprendimą apskųsti Regionų administraciniam teismui, skundą paduodant pasirinktinai: Vilniaus rūmuose (Žygimantų g. 2, 01102, Vilnius), Kauno rūmuose (A. Mickevičiaus g. 8 A, 44312, Kaunas), Klaipėdos rūmuose (Galinio Pylimo g. 9, 91230, Klaipėda), Šiaulių rūmuose (Dvaro g. 80, 76298, Šiauliai), Panevėžio rūmuose (Respublikos g. 62, 35158, Panevėžys) ar per Lietuvos teismų elektroninių paslaugų portalą <https://e.teismas.lt>. Skundas Regionų administraciniam teismui turi būti paduodamas ne vėliau kaip per 20 dienų po Mokestinių ginčų komisijos prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės sprendimo įteikimo dienos.

Pagal Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymo 159 straipsnio 2 dalį apskųsti Mokestinių ginčų komisijos prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės sprendimą taip pat turi teisę centrinis mokesčių administratorius, tačiau tik tuo atveju, kai centrinis mokesčių administratorius ir Mokestinių ginčų komisija prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės, spręsdami mokestinį ginčą (arba mokestinio ginčo metu), skirtingai interpretavo įstatymų ar kito teisės akto nuostatas.

Komisijos narė, pavaduojanti
Komisijos pirmininkę

Jurgitos Narkevičiūtės

Komisijos narė

Gvida Ivanauskienė

Komisijos narė

Kristina Jakštienė

Komisijos narė

Raimonda Juodkaitė